

Apstiprināts

SIA „Atkritumu Apsaimniekošanas Dienvidlatgales
Starppašvaldību Organizācija
valdes loceklis

A.Pudāns

2019.gada 04.februārī

**SIA “Atkritumu Apsaimniekošanas Dienvidlatgales Starppašvaldību Organizācija”
Interēšu konflikta riska novēršanas noteikumi**

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
2017.gada 17.oktobra noteikumu Nr. 630 “Noteikumi par
iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un
interēšu konflikta riska novēršanai publiskas personas
institūcijā” 8.3.apakšpunktu*

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. SIA “Atkritumu Apsaimniekošanas Dienvidlatgales Starppašvaldību Organizācija” (turpmāk – SIA AADSO) Interēšu konflikta riska novēršanas noteikumi (turpmāk – Noteikumi) nosaka kārtību, kā darbiniekiem ir jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem (tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām), kārtību, kādā valsts amatpersonas paziņo par savu atrašanos interēšu konflikta situācijā, kārtību, kādā interēšu konflikta situācijā esošās valsts amatpersonas funkcijas nodod izpildei citai valsts amatpersonai un valsts amatpersonas amatu savienošanas atļauju izsniegšanas un pārskatīšanas kārtību.
- 1.2. Atbilstoši likumam “Par interēšu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” interēšu konflikts ir situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumam korupcija ir kukujošana vai jebkura cita valsts amatpersonas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām.
- 1.3. SIA AADSO valdes loceklim pienākums nepieejaut, lai SIA AADSO strādājošie nonāktu interēšu konflikta situācijā un šādā situācijā īstenotu amata pilnvaras vai darba pienākumus.
- 1.4. SIA AADSO valdes loceklis ar rakstveida rīkojumu nodot kādas funkcijas vai uzdevuma izpildi citai valsts amatpersonai, ja SIA AADSO amatpersona, kurai konkrētā funkcija vai uzdevums atbilstoši tās amata pienākumiem būtu jāveic, ir interēšu konflikta situācijā.
- 1.5. SIA AADSO valdes loceklis likumā paredzētā kārtībā izlemj jautājumus par SIA AADSO amatpersonas amata savienošanu ar citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi.
- 1.6. Valsts amatpersonai ir pienākums likumā noteiktā termiņā iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā pilnīgi un patiesi aizpildītas deklarācijas, jo gan deklarācijas nokavēta iesniegšana, gan nepatiesu un nepilnīgu ziņu norādīšana deklarācijā ir administratīvi sodāms pārkāpums.

2. Ziņošanas kārtība par iespējamiem pārkāpumiem

- 2.1. Valsts amatpersona nekavējoties, kad konstatē faktu par atrašanos interēšu konflikta vai par citas valsts amatpersonas atrašanos interēšu konflikta, tas ir, situācijā, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses, ziņo SIA AADSO valdes loceklim. Par valsts amatpersonas, valsts amatpersonas radinieku vai darījumu partneru mantisko vai citu personisko ieinteresētību kādas amata darbības veikšanā, arī nekavējoties rakstveidā jāinformē SIA AADSO valdes loceklis.

- 2.2. Informācija SIA AADSO valdes loceklim jāiesniedz rakstveidā, norādot: informācijas iesniedzēja vārdu, uzvārdu, amatu; interešu konflikta situācijā nonākušās personas vārdu, uzvārdu, amatu; darbību, kuras veikšanā pati amatpersona, radinieks vai darījuma partneris ir mantiski vai personiski ieinteresēts un kura ietilpst tās amata pienākumos, ieinteresētās personas vārdu, uzvārdu, radniecības pakāpi, amatu, juridiskai personai nosaukumu, reģistrācijas numuru, adresi, normatīvo aktu, kas nepieļauj minēto situāciju.
- 2.3. Aizliegts izpaust informāciju, kura SIA AADSO amatpersona vai darbinieks informējis par interešu konfliktu, un bez objektīva iemesla radīt šādai personai tiešas vai netiešas nelabvēlīgas sekas. Aizliegums izpaust informāciju neattiecas uz informācijas sniegšanu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, Valsts policijai, Satversmes aizsardzības birojam, tiesai un prokuratūrai.
- 2.4. Par SIA AADSO atklātajiem likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" pārkāpumiem SIA AADSO valdes loceklis savas kompetences ietvaros nekavējoties informē Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju (turpmāk – KNAB).
- 2.5. SIA AADSO valdes loceklis nekavējoties ar rakstveida rīkojumu uzdod attiecīgās valsts amatpersonas funkciju izpildi citai amatpersonai, ja valsts amatpersona, kurai konkrētā funkcija vai uzdevums atbilstoši tās amata pienākumiem būtu jāveic, ir interešu konflikta situācijā.

3. Pienākumi interešu konflikta kontrolē

- 3.1. SIA AADSO valdes loceklis nepieļauj institūcijā strādājošo nonākšanu interešu konflikta, bet ja kāda amatpersona ir interešu konflikta situācijā, tad ar rakstveida rīkojumu tiek nodotas funkcijas vai uzdevumi citai amatpersonai.
- 3.2. Ja SIA AADSO valdes loceklim ir aizdomas par padoto nonākšanu interešu konfliktu:
 - 3.2.1. tiek veiktas darbības, risinot situāciju;
 - 3.2.2. iztaijāti iesaistītie, noskaidroti apstākļi un iegūta informācija;
 - 3.2.3. ierosināta pārbaudes lieta;
 - 3.2.4. interešu konflikta nonākušā pienākumu izpilde vai uzdevums nekavējoties tiek nodots citam darbiniekam;
 - 3.2.5. ja tiek atklāts interešu konflikta novēršanas likuma pārkāpums, tiek ziņots KNAB.
- 3.3. Kontrolējot interešu konfliktu, SIA AADSO valdes loceklis var iegūt informāciju par padotajām valsts amatpersonām no amatpersonas deklarāciju publiski pieejamās daļas vai no pašām amatpersonām, jo tām ir pienākums rakstveidā sniegt informāciju par ieinteresētību kādas darbības veikšanā.
- 3.4. Valsts amatpersonai, īstenojot amata pienākumus, ir jārīkojas tā, lai neradītu šaubas par tās objektivitāti un rīcību sabiedrības interesēs. Amatpersonas nedrīkst pieņemt lēmumus vai veikt citas amata darbības, kas skar viņu pašu, radinieku vai darījumu partneru intereses. Likums nenošķir šīs intereses pēc nozīmīguma vai to saskanīguma ar institūcijas pieņemto praksi, tātad ierobežojums attiecas arī uz šķietami maznozīmīgām (piemēram, attiecībā uz pavisam nelielām naudas summām) vai ierastām darbībām, kuras pašas par sevi nevarētu izraisīt iebildumus¹.
- 3.5. Valsts amatpersonai ir atļauts vienlaikus saņemt atalgojumu par valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu un atalgojumu par tāda amata pienākumu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, kas tai nav aizliegts ar likumu, kā arī gūt ienākumus no komercdarbības vai citiem ienākumu avotiem, kas tai nav aizliegti ar likumu.
- 3.6. Ja amatpersona, pieņemot lēmumus, kas skar tās vai pašas radinieku intereses, ir guvusi ienākumus un mantiskus labumus, šādi gūtie ienākumi ir uzskatāmi par valstij nodarītiem zaudējumiem. Tos jāatlaksā labprātīgi, vai arī to atlīdzināšanu var pieprasīt valsts.
- 3.7. Personai, kas pēc stāšanās valsts amatpersonas amatā vienlaikus ieņem amatu, kura savienošana ar valsts amatpersonas amatu ir aizliegta, septiņu dienu laikā ir pienākums rakstveidā:
 - 3.7.1. paziņot augstākai valsts amatpersonai vai koleģiālajai institūcijai par to, ka tā ieņem vienu vai vairākus amatus (pilda uzņēmuma līgumu vai pilnvarojumu), kuru savienošana ar valsts amatpersonas amatu ir aizliegta;
 - 3.7.2. iesniegt institūcijai, kurā tā ieņem amatu, kura savienošana ir aizliegta, iesniegumu, lūdzot to atbrīvot no attiecīgā amata.

¹ Piemēram, sev vai radiniekam piešķirta prēmija par visu atzītiem joti labiem sasniegumiem, kuras apmērs ir līdzvērtīgs ar līdz šim pieņemto praksi.

- 3.8. Ja persona, kura pēc stāšanās valsts amatpersonas amatā vienlaikus veic saimniecisko darbību, pilda uzņēmuma līgumu vai pilnvarojumu, kuru savienošana ir aizliepta, tā triju mēnešu laikā no amatā stāšanās dienas izbeidz saimniecisko darbību, uzņēmuma līgumu vai uzsaka pilnvarojumu.
- 3.9. Visu informāciju, kas amatpersonai pieejama saistībā ar tās amata pienākumu īstenošanu, aizliegts izmantot mērķiem, kas nav saistīti, ar konkrētā uzdevuma izpildi. Šāda informācija ir gan dokumenti, gan ziņas elektroniskā formā.

4. Situācijas, kas var apdraudēt valsts amatpersonu darbību

- 4.1. Valsts amatpersonai ir jāatsakās no pienākumu veikšanas visos gadījumos, kad varētu tikt apšaubīta tās darbības objektivitāte un neitrалitāte.
- 4.2. Praksē ir iespējamas situācijas, kas nav precīzi noteiktas likumā, taču var apdraudēt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs un radīt šaubas par taisnīgu un godprātīgu iestādes darbu. Šādi interešu konflikti var rasties, kad amatpersona, piemēram veic darbības attiecībā uz savu neregistrētas kopdzīves partneri vai tuvu draugu.
- 4.3. Šķietams interešu konflikti ir situācija, kad vērotājam no malas, šķiet, ka amatpersona atrodas interešu konfliktā². Rodas iespāids, ka šī amatpersona nespēs objektīvi pieņemt kādu lēmumu vai godprātīgi veikt kādu darbu, lai gan faktiski tas tā nav. Šķietamam interešu konfliktam var būt tādas pašas sekas kā reālam interešu konfliktam, jo tas tāpat var negatīvi ietekmēt uzticību amatpersonai un iestādei. Šķietama interešu konflikta gadījumā jāinformē augstāka amatpersona, vai arī jāatturas no dalības lēmuma pieņemšanā.
- 4.4. Potenciāls interešu konflikti ir situācija, kad privātas intereses konkrētajā brīdī nav, bet ir ticams, ka nākotnē tās var parādīties saistībā ar amatpersonas veicamajiem uzdevumiem³.
- 4.5. Reāls interešu konflikti nozīmē to, ka amatpersona faktiski atrodas interešu konflikta situācijā, proti, privātas intereses ietekmē amatpersonas lēmumus un rīcību, īstenojot amata pienākumus. Pilnvaru veikšana reāla interešu konflikta situācijā ir likuma pārkāpums.
- 4.6. Dāvanas pieņemšana ir saistīta ar būtisku korupcijas risku, tādēļ likums detalizēti regulē to, kādas dāvanas valsts amatpersonas var pieņemt un izmantot⁴ un to stingri jāievēro.

5. Kā konstatēt personīgu ieinteresētību

- 5.1. Lai izšķirtos par to, vai konkrētā gadījumā personiska, mantiska vai nemantiska ieinteresētība var ietekmēt lēmuma objektivitāti un nonākt pretrunā ar likumu, jāapsver vismaz sekojošo:
 - 5.1.1. vai valsts amatpersona vai radinieks vai darījuma partneris var gūt/gūs labumu vai var ciest/cietīs zaudējumu no pieņemtā lēmuma, vai tas iespējams pārredzamā nākotnē;
 - 5.1.2. vai valsts amatpersona personiski, profesionāli vai finansiāli saistīta ar personu vai organizāciju, kuru skars lēmums;
 - 5.1.3. vai ārpus amatpersonas pienākumu pildīšanas valsts amatpersona iesaistījusies tā jautājuma risināšanā, par kuru jāpieņem konkrētais lēmums (tas attiecas gan uz pilsoniskās nostājas aktīvu paušanu, gan komercdarbību);
 - 5.1.4. vai valsts amatpersona saņemusi dāvanu vai kādu citu labumu no personas/organizācijas, par kuru tiek pieņemts lēmums.
- 5.2. Likums neaizliedz vienā iestādē strādāt radiniekiem, neatkarīgi no radniecības tuvuma, tomēr pieprasā savlaicīgu rīcību, lai novērstu interešu konflikta situācijas. Valsts amatpersona nedrīkst veikt darbības,

² Piemēram, kādas iestādes vadītājs un darbinieks ir radinieki. Kaut gan iestādes vadītājs ir atstādinājis sevi no jebkādu darbību veikšanas attiecībā uz šo darbinieku, vērotājam no malas var maldīgi šķist, ka darbinieks, pateicoties savai radniecībai, ir priviliģētā stāvoklī. Cits piemērs - iestādes darbinieks ir iekļauts darba grupā, kas pieņem lēmumu par kāda konsultanta izvēli, kur viens no kandidātiem ir viņa bijušais kolēģis. Pat ja abus situācijā iesaistītos vairs nevieno nekādas personiskas saites, no lēmuma pieņemšanas arī šajā gadījumā var atturēties, lai neradītu iespāidu, ka tas pieņemts interešu konflikta situācijā. Lai noskaidrotu, vai esat šķietamā interešu konfliktā, jautājiet sev - vai personai, kurai nav zināmas konkrētās situācijas detaļas, varētu rasties iespāids, ka atrodaties interešu konfliktā?

³ Iedomājieties, ka iestādes darbs ir atkarīgs no kāda konkrēta aprīkojuma pieejamības, bet ģimenes loceklim pieder viens no nedaudzajiem uzņēmumiem, kas šo aprīkojumu ražo. Nemot vērā nelielo konkurenci, pastāv liela iespēja, ka šis uzņēmums piedalīsies iestādes publiskā iepirkuma procedūrā. Potenciāla interešu konflikta gadījumā ir ieteicams informēt augstāku amatpersonu vai kolēgus, izvērtēt situāciju un nepieciešamības gadījumā atturēties no kādu pienākumu pildīšanas.

⁴ Interēšu konflikta novēšanas likuma izpratnē dāvana ir gan mantiska, gan citāda rakstura labums, piemēram, tiesības, pakalpojumi, konkrētajai amatpersonai piešķirta īpaša atlaide vai atvieglojums, kas nav pieejams citiem.

kurās ieinteresēts tā radinieks. Ja iestādē strādā radinieks, risinājums ir - SIA AADSO valdes loceklis vai attiecībā uz SIA AADSO valdes loceklī – augstākstāvoša amatpersona izdod rakstveida rīkojumu, kas nosaka radinieka padotību citai amatpersonai.

6. Valsts amatpersonas amatu savienošanas atļauju izsniegšanas un pārskatišanas kārtība

- 6.1. Personai, kura, stājoties valsts amatpersonas amatā, vienlaikus ieņem citu amatu un šāda amatu savienošana ir pieļaujama, saņemot atļauju, ir pienākums pirms iecelšanas, ievēlēšanas vai apstiprināšanas amatā rakstveidā iesniegt līgumu atļaut valsts amatpersonas amatu savienot ar citu amatu. Par amatu šajā pantā uzskatāma arī saimnieciskās darbības veikšana, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpilde.
- 6.2. Ja persona, kurai valsts amatpersonas statuss tiek noteikts pēc tam, kad pieņemts lēmums par tās iecelšanu, ievēlēšanu vai apstiprināšanu amatā, vienlaikus ieņem citu amatu un šāda amatu savienošana pieļaujama saņemot atļauju, tai ir pienākums **septiņu dienu laikā** no valsts amatpersonas statusa noteikšanas dienas rakstveidā iesniegt līgumu atļaut savienot amatu.
- 6.3. SIA AADSO strādājoša amatpersona, kura vēlas savienot valsts amatpersonas amatu ar citu amatu, un šāda amatu savienošana pieļaujama saņemot amatpersonas atļauju, **pirms amatu savienošanas** (uzņēmuma līguma noslēgšanas vai pilnvarojuma uzņemšanās) uzsākšanas rakstveidā iesniedz SIA AADSO valdes loceklīm līgumu atļaut savienot amatu. Ja valsts amatpersona ieņem vairākus valsts amatpersonas amatus, rakstveida atļauja saņemama katram amatam, kura savienošanai ar citu amatu ir nepieciešama atļauja.
- 6.4. Lēmums par atļaujas izsniegšanu vai atteikumu tiek sagatavots rakstveidā. Atļaujas forma un saturs rakstveida atļaujas saņemšanai pirms amatu savienošanas nav tikai formāls raksturs, tā ietver arī konkrētās amatu savienošanas risku izvērtējumu katrā individuālā gadījumā attiecībā uz katra konkrēto amatu un personu.
- 6.5. SIA AADSO valdes loceklis, saņemot līgumu atļaut amatpersonas amatu savienot ar citu amatu:
 - 6.5.1. noskaidro, kādu amatu vai darbu atļaujas pieprasītājs iecerējis uzņemties;
 - 6.5.2. izvērtē, vai konkrētajā gadījumā amatu savienošanu pieļauj normatīvie akti, vai amatu savienošana neradīs interešu konfliktu, vai nebūs pretrunā ar amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitēs pieprasītāja tiešo pienākumu pildīšanai.
- 6.6. Lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai atteikšanos izsniegt **atlauju amatu savienošanai pieņem mēneša laikā**. Lēmumu par atteikšanos izsniegt atļauju amatu savienošanai pieņem un noformē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, norādot lēmuma pamatojumu. Lēmumu atļaut savienot valsts amatpersonas amatu ar citu amatu var noformēt arī rezolūcijas veidā. Lēmumi tiek reģistrēti informācijas sistēmā Lietvaris un oriģināls glabājas personāla lietā.
- 6.7. Ja amatpersona vēlas savienot savu valsts amatpersonas amatu ar epizodiski veicamiem vienāda rakstura darbiem pie viena un tā paša darba devēja, to var darīt ar vienu atļauju, kas ir spēkā tik ilgi, kamēr nemainās apstākļi, kas bija pamatā lēmumam sniegt atļauju.
- 6.8. Arī gadījumos, kad atļauts savienot amatus bez speciālas (rakstveida) atļaujas pieprasīšanas, ir jāinformē SIA AADSO valdes loceklī par papildu ieņemamajiem amatiem vai noslēgtajiem līgumiem. Savlaicīga informēšana palīdz izvairīties no interešu konfliktu situācijām.
- 6.9. Atļauja amatpersonas amatu savienot ar citu amatu var tikt atcelta, ja mainās konkrētā gadījuma tiesiskie vai faktiskie apstākļi.
- 6.10. Ja valsts amatpersonai ir atteikts izsniegt atļauju amatu savienošanai un šī amatpersona jau ieņem savienojamu amatu, kā arī gadījumā, ja tiek atcelts lēmums par atļaujas izsniegšanu amatu savienošanai, valsts amatpersonai mēneša laikā jāiesniedz līgumu atbrīvot to no viena vai vairākiem amatiem, lai ievērotu likumā noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus.
- 6.11. Ja valsts amatpersonai ir atteikts izsniegt atļauju amata savienošanai ar saimnieciskās darbības veikšanu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi un uzņēmuma līgums jau ir stājies spēkā, un šī amatpersona ir uzsākusi pilnvarojuma izpildi vai sākusi veikt saimniecisko darbību, kā arī gadījumā, ja atcelts lēmums par atļaujas izsniegšanu, amatpersona, ja tā turpina pildīt valsts amatpersonas amatu, saistībā ar kuru atteikta amatu savienošana ar uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, triju mēnešu laikā izbeidz saimniecisko darbību, uzņēmuma līgumu vai uzsaka pilnvarojumu.